

jak na straně konkrétních farností, tak v životě POES, která samotná byla nikoli ideálem komunitární církve, ale spíše žitým kompromisem a cestou hledání. A Konzal místy přecházel v soukromí do ostrovní i tehdy, pokud viděl, že ideje, které on považoval za nosné, jsou „kanalizovány“ i postoji členů POES.

Pokud u Konzala snad nenalzáme nějaké „objevné novinky“, pak studovat jeho teologii má přitažlivost tím, že s ním budeme bezpečně putovat znovu a znovu k jádru Písma, k jádru tradice, k tomu, co třeba není „nové“ ve smyslu objevu, ale co je třeba znovu ob-novovat. Taková obnova se má dít v našem teologickém poznání, ale tím současně v pravdivosti našeho vlastního života a v pravdivosti života církve. A víme už, že pravdivost je u Konzala radikální poctivost ve víře a v životě, nikoli jakási čistota formulí. Konzalův křesťan je buď křesťan na cestě k radikální ježíšovské kenosis, nebo křesťan není – takovéto volání na cesty změny smýšlení je půvabnou a osvěžující výzvou.

Jsou dokonce takoví, kteří považovali Konzala za proroka své doby. Budeme-li soudit podle toho, jak se k němu chovala většina představitelů římskokatolické církevní hierarchie, pro Konzala samotného platilo to, co on sám o charakteristice proroka napsal:

„Prorok vždy totiž je a musí být osobou nepohodlnou, naléhající někdy také ‚nevčas‘. Prorok jako by bortil klid a dosavadní jistoty Božího lidu, který navzdory svému poutnickému a hledačskému poslání se možná unaveně, možná líně utábořil a chce mít klid a pevnou půdu pod nohama anebo se zabydlil na Hoře Proměnění.“³³⁸

Konzal skutečně zakusil na svém těle, že „prorokovi správně rozumějí jen ti, kteří proroka přijímají jako proroka, ať už s radostí, nebo s nevolí“,³³⁹ a věděl i to, že až čas ukáže, zda prorok nakonec dokázal alespoň některé z těch „zabydlených“ inspirovat ke změně smýšlení, k cestě do nové a zaslíbené země.

7. Literatura

- James D. G. Dunn, *Christianity in the Making I – Jesus Remembered*, Eerdmans Publishing, Grand Rapids, Cambridge, 2006.
- Petr Fiala, Jiří Hanuš, *Koinótés – Felix M. Davídek a skrytá církev*, Knihovna revue Proglas, 1994.
- Petr Fiala, Jiří Hanuš, *Skrytá církev: Felix M. Davídek a společenství Koinótés*, CDK, 1999.
- Bob Flídr, *Zpověď tajného biskupa*, Portál, 1998.
- Getsemany*, Síť, 1992–2023. Dostupné online: www.getsemany.cz. Pozn. tento časopis uveřejňoval a postupně dále uveřejňuje vybrané texty Jana Konzala z jeho archivu.
- Pavel Hradílek, *Jan Konzal 5. 5. 1935 – 16. 11. 2021* (nekrolog). *Getsemany*, prosinec 2021, dostupné online: <https://www.getsemany.cz/node/3920>.

³³⁸ *Orientace*, str. 164.

³³⁹ *Orientace*, str. 78.

- Pavel Hradilek, *Signální svazek „Bratři“, jak StB prověřovala Jana Konzala*, Christnet, dostupné online: https://www.christnet.eu/clanky/6629/signalni_svazek_bratri_jak_stb_proverovala_jana_konzala.url.
- Jan Konzal, *Životní styl ve zlomové době*, 1994, archiv JK.
- Karl Klein, *Orientace – Průvodce na cestě ke křesťanské dospělosti*, Síť, 1995 (v citacích uváděno jako *Orientace*).
- Jan Konzal, *Dokážeme věřit ještě za pět let?* 1995, archiv JK.
- Jan Konzal, *Leiturgia – životodárný pramen a vrchol křesťanské existence*, 1997, archiv JK.
- Jan Konzal, *K diskusi o ústavnosti v katolictví*, 1999, archiv JK.
- Jan Konzal, *Křesťanovy slepé uličky*, Síť, 1999 (v citacích uváděno jako *Slepé uličky*).
- Jan Konzal, *Ke spiritualitě obce*, 2000, archiv JK.
- Jan Konzal, *Chut' změny, chut' kořisti*, Síť, 2001 (v citacích uváděno jako *Chut' změny*).
- Jan Konzal, *Popeleční středa 2003*. In: *Getsemany*, únor 2023. Dostupné online: <http://www.getsemany.cz/node/4092>.
- Jan Konzal, *Orientace na cestě životem*, Síť, 2005 (v citacích uváděno jako *Orientace II*).
- Jan Konzal, *Komuniální forma církve*, Přednáška pro sdružení Coena, Soběhrdy, 21. 10. 2011, dostupné online: https://www.rkckomunio.cz/konzal_o_komunialni_forme_cirkve/.
- Jan Konzal, *Duch a nevěsta – Z dějin církevního podzemí ve 2. polovině 20. století*, CDK, 2010 (v citacích uváděno jako *Duch a nevěsta*).
- Jan Konzal, *Charakter koncilní výpovědi*, nedatováno, archiv JK.
- Jan Konzal, *Principy našeho komuniálního modelu*, nedatováno, archiv JK.
- Jan Konzal, *Církev budoucnosti*. In: Peter Križan, Kamil Sládek (ed.), *Zrod, život a budoucnost skrytej církvi – Zborník z Diskusného fóra Európa hodnot, Trenčianské Teplice 20011–2013*, Michal Vaško, 2013.
- Jan Konzal, *Iniciační svátosti*, nedatováno, archiv JK.
- Jan Konzal, *Kolokvium03 – Víra a náboženství*, nedatováno, archiv JK.
- Jan Konzal, *Homilie, pondělí po 2. neděli v době postní*, nedatováno. In: *Getsemany*, březen 2023, dostupné online: <http://www.getsemany.cz/node/4106>.
- Jan Konzal, *Homilie, úterý po 4. neděli v době postní*, nedatováno, dostupné online: <http://www.getsemany.cz/node/4112>.
- Peter Križan, Kamil Sládek (ed.), *Zrod, život a budoucnost skrytej církvi – Zborník z Diskusného fóra Európa hodnot, Trenčianské Teplice 20011–2013*, Michal Vaško, 2013.
- Leonard Swidler, *Cestou ke katolické ústavě*. In: *Getsemany*, červenec/srpen 1999. Dostupné online: <http://www.getsemany.cz/node/2602>.
- Martin Šály, *Průběh a příčiny zániku Pražské obce ES*, semestrální práce, 2010, ETF UK.
- Martin Šály, *Na cestě za komuniální církví*. In: *Getsemany*, červen 2011, dostupné online: <https://www.getsemany.cz/node/2809>.
- Martin Šály, *Roman Catholic Communion Ecclesiology – Sources and Opportunities*. In: *Communio Viatorum*, 3/2017, str. 293.
- Martin Šály, *Základní skupiny jako generační záležitost?* Christnet, 2009, dostupné online: https://www.christnet.eu/clanky/4200/zakladni_skupiny_jako_generacni_zalezitost.url.
- Martin Šály, *Na kraj světa, na okraj církve: z cesty za španělskými základními skupinami*, dostupné online: https://www.rkckomunio.cz/na_kraj_sveta_na_okraj_cirkve/.
- Zvěstování víry I. – Holandský katechismus*, Síť, 1994.
- Zvěstování víry II. – Holandský katechismus*, Síť, 1996.